

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ
ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ**

Αθήνα, 22 -11 -2011
Αρ. Πρωτ.: 895

23 ΝΟΕ. 2011

Προς:

✓ Τη Βουλή των Ελλήνων
✓ Δ/ση Κοινοβουλευτικού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων

Κοιν.:

1. Υπουργό Προστασίας του Πολίτη
2. Βουλευτή του ΠΑΣΟΚ:
κ^α Ε. Καϊλή
(δια της αρμόδιας Υπηρεσίας της
Βουλής των Ελλήνων)

Ερώτηση: 1348/02-11-2011

Σε απάντηση της αριθμ. 1348/02-11-2011 Ερώτησης που κατέθεσε στη Βουλή των Ελλήνων η Βουλευτής του ΠΑΣΟΚ κ^α Ε. Καϊλή, θέτουμε υπόψη σας τα ακόλουθα:

Στον Ποινικό Κώδικα (Π.Κ.) περιλαμβάνεται σειρά διατάξεων για την καταπολέμηση του φαινομένου της σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών, ήτοι: άρθρο 342 ΠΚ περί κατάχρησης ανηλίκων σε ασέλγεια, άρθρο 343 στοιχ. β) ΠΚ περί ασέλγειας με κατάχρηση εξουσίας σε παιδαγωγικά ιδρύματα, άρθρο 345 ΠΚ περί αιμομιξίας, άρθρο 346 ΠΚ περί ασέλγειας μεταξύ συγγενών, άρθρο 347 παρ. 1 στοιχ. β) ΠΚ περί ασέλγειας παρά φύση από ενήλικο με αποπλάνηση ανηλίκου, άρθρο 348 παρ. 3 Π.Κ. περί διευκόλυνσης ακολασίας άλλων, άρθρο 348Α περί πορνογραφίας ανηλίκων, άρθρο 349 παρ. 1 και 2 ΠΚ περί μαστροπείας ανηλίκου, άρθρο 351 παρ. 4 περί σωματεμπορίας ανηλίκου, άρθρο 351Α ΠΚ περί ασέλγειας με ανήλικο έναντι αμοιβής, άρθρο 353 παρ. 2 εδ. β' ΠΚ περί πρόκλησης σκανδάλου με ακόλαστες πράξεις ενώπιον ανηλίκου και άρθρο 360 ΠΚ περί παραμέλησης εποπτείας ανηλίκου.

Ειδικότερα, σχετικά με την ολοένα αυξανόμενη κυκλοφορία και προβολή υλικού παιδικής πορνογραφίας κυρίως μέσω του διαδικτύου, έχουν αναληφθεί και υιοθετηθεί μια σειρά δράσεων και νομοθετικών πρωτοβουλιών, τόσο σε επίπεδο ΕΕ όσο και σε επίπεδο του Συμβουλίου της Ευρώπης και Διεθνών Οργανισμών, που συμβάλλουν σημαντικά στην αντιμετώπιση του φαινομένου:

Αναλυτικότερα, και όσον αφορά:

• Το ισχύον θεσμικό πλαίσιο από πλευράς εσωτερικής νομοθεσίας

- Με το ν. 2101/1992 (ΦΕΚ. Α'/192-2.12.1992) η χώρα μας κύρωσε τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα του Παιδιού, όπου προβλέπεται ότι τα συμβαλλόμενα κράτη παίρνουν όλα τα κατάλληλα μέτρα για να εμποδίσουν τη γενετήσια εκμετάλλευση των παιδιών για την παραγωγή θεαμάτων ή υλικού πορνογραφικού χαρακτήρα.

- Με το ν. 3625/2007 (ΦΕΚ. Α'/290-24.12.2007) η χώρα μας κύρωσε «το Προαιρετικό Πρωτόκολλο στη Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού των Ηνωμένων Εθνών σχετικά με την εμπορία παιδιών, την παιδική πορνεία και παιδική πορνογραφία και άλλες διατάξεις». Σημειώνεται ότι με τον ανωτέρω νόμο ενσωματώθηκε στην εθνική μας νομοθεσία και η Απόφαση Πλαίσιο 2004/68/ΔΕΥ του Συμβουλίου της ΕΕ της 22/12/2003 για την καταπολέμηση της σεξουαλικής εκμετάλλευσης παιδιών και της παιδικής πορνογραφίας.

Ειδικότερα, με τον ως άνω νόμο αντικαταστάθηκε το άρθρο 348Α Π.Κ. περί «πορνογραφίας ανηλίκων» (το οποίο είχε αρχικά προστεθεί με το ν. 3064/2002 (ΦΕΚ.Α 248/15.10.2002) για την εμπορία ανθρώπων) και το οποίο τροποποιήθηκε περαιτέρω με το ν. 3727/2008 (ΦΕΚ Α 257/18.12.2008), σύμφωνα με την παρ. 2 του οποίου η εκ προθέσεως παραγωγή, η με οιονδήποτε

τρόπο διάθεση ή προμήθεια υλικού παιδικής πορνογραφίας, αλλά και η διάδοση πληροφοριών σχετικά με την τέλεση των προαναφερθεισών πράξεων δια συστήματος ηλεκτρονικού υπολογιστή ή με τη χρήση διαδικτύου τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον δύο ετών και χρηματική ποινή πενήντα χιλιάδων έως τριακοσίων χιλιάδων ευρώ. Σημειώνεται επίσης ότι, σύμφωνα με την παρ. 4 του ιδίου ως άνω άρθρου, οι προαναφερθείσες πράξεις τιμωρούνται με κάθειρξη μέχρι δέκα ετών και χρηματική ποινή πενήντα χιλιάδων έως εκατό χιλιάδων ευρώ, αν τελέστηκαν κατ' επάγγελμα ή κατά συνήθεια ή αν η παραγωγή του υλικού της παιδικής πορνογραφίας συνδέεται με την εκμετάλλευση της ανάγκης, της ψυχικής ή της διανοητικής ασθένειας ή σωματικής δυσλειτουργίας του ανηλίκου, την άσκηση ή απειλή χρήσης βίας ανηλίκου ή με τη χρησιμοποίηση ανηλίκου που δεν έχει συμπληρώσει το 15^ο έτος..

- Περαιτέρω, στο άρθρο 187 παρ. 1 Π.Κ. περί «εγκληματικής οργάνωσης», όπως ισχύει μετά και από την τελευταία τροποποίησή του με το ν. 3875/2010 (ΦΕΚ Α 158/20.9.2010), προβλέπεται ότι όποιος συγκροτεί ή εντάσσεται ως μέλος σε δομημένη και με διαρκή δράση ομάδα από τρία ή περισσότερα πρόσωπα (οργάνωση) που επιδιώκει τη διάπραξη περισσότερων κακουργημάτων, μεταξύ αυτών και των κακουργημάτων που προβλέπονται στο προαναφερθέν άρθρο 348Α Π.Κ. περί «πορνογραφίας ανηλίκων» τιμωρείται με κάθειρξη μέχρι δέκα ετών.

- Με το ν. 3727/2008 (ΦΕΚ. Α' /257-18.12.2008) «Κύρωση και εφαρμογή της Σύμβασης του Συμβουλίου της Ευρώπης για την προστασία των παιδιών κατά της γενετήσιας εκμετάλλευσης και κακοποίησης, μέτρα για τη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης και την αποσυμφόρηση των καταστημάτων κράτησης και άλλων διατάξεων» προστέθηκαν στο άρθρο 337 Π.Κ. περί «προσβολής της γενετήσιας αξιοπρέπειας» παράγραφοι 3 και 4, κατά τις οποίες ενήλικος, ο οποίος μέσω διαδικτύου ή άλλου μέσου επικοινωνίας, αποκτά επαφή με πρόσωπο που δεν συμπλήρωσε τα δεκαπέντε έτη ή εμφανίζεται ως ανήλικο κάτω των δεκαπέντε ετών και με χειρονομίες ή προτάσεις ασελγείς προσβάλλει την αξιοπρέπειά του στο πεδίο της γενετήσιας ζωής του, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον δύο ετών ή ενός έτους αντίστοιχα και αν η πράξη τελείται κατά συνήθεια ή αν επακολούθησε συνάντηση, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον τριών ετών.

- Επισημαίνεται τέλος, ότι με την υπ' αριθμ. 73508/8 .8. 2011 (ΑΔΑ: 4ΑΜ4Ω – Ι36) Υ.Α. συστάθηκε στο Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων ειδική νομοπαρασκευαστική επιτροπή για τον εξορθολογισμό των διατάξεων που αφορούν το ηλεκτρονικό έγκλημα και την αποτελεσματική προστασία των θυμάτων, καθώς και των διατάξεων που αφορούν τις περιπτώσεις αναγκαστικής άρσης του απορρήτου (ν. 2225/1994), τη σύνταξη της σχετικής αιτιολογικής έκθεσης και της έκθεσης αξιολόγησης συνεπειών ρυθμίσεων. Σημειώνεται ότι η επιτροπή ολοκλήρωσε τις εργασίες της στις 31.10.11 και αναμένεται να παραδώσει άμεσα το έργο της στον Υπουργό και στην Υπηρεσία.

• Τις υπό διαπραγμάτευση/ενσωμάτωση νομικές πρωτοβουλίες

Από το 2009, λαμβάνει χώρα διαπραγμάτευση σε αρμόδιες ομάδες εργασίας σε επίπεδο ΕΕ για την υιοθέτηση Οδηγίας για την καταπολέμηση της σεξουαλικής κακοποίησης, της σεξουαλικής εκμετάλλευσης παιδιών και της παιδικής πορνογραφίας, με την οποία καταργείται η ανωτέρω Απόφαση Πλαίσιο 2004/68/ΔΕΥ. Οι διαπραγματεύσεις τόσο στους κόλπους του Συμβουλίου, όσο και μεταξύ Συμβουλίου, Επιτροπής και Ευρ. Κοινοβουλίου έχουν ολοκληρωθεί και το τελικό σχέδιο της Οδηγίας έχει εγκριθεί τόσο από το Συμβούλιο όσο και από το Κοινοβούλιο. Αναμένεται η ολοκλήρωση των διαδικασιών υιοθέτησης του τελικού κειμένου της Οδηγίας και η δημοσίευση αυτού στην Επίσημη Εφημερίδα της ΕΕ.

Με την ανωτέρω νέα πρόταση Οδηγίας επιδιώκεται μια νέα ολοκληρωμένη νομοθεσία, η οποία συνδέει ευθέως τη χρήση της τεχνολογίας πληροφοριών και επικοινωνιών με την τέλεση των σοβαρών αδικημάτων που συνδέονται με την παιδική πορνογραφία. Πιο συγκεκριμένα, με την εν λόγω πρόταση προτείνεται η ποινικοποίηση νέων μορφών κακοποίησης μέσω διαδικτύου, η αναγνώριση ειδικών τεχνικών διερεύνησης, η απαγόρευση συμμετοχής σε ορισμένες δραστηριότητες και η ανταλλαγή πληροφοριών, προκειμένου να εξασφαλίζεται η εφαρμογή σε ολόκληρη την ΕΕ. Επίσης, προτείνεται η ενίσχυση της νομοθεσίας για τη δημοσίευση και διάδοση παιδο-πορνογραφικού υλικού, την προβολή της παιδο-πορνογραφίας ή την ενθάρρυνση της σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών, καθώς και εκείνες σχετικά με τη δυνατότητα μηχανισμών φραγής ως προς την πρόσβαση σε σελίδες του Διαδικτύου που περιέχουν πορνογραφικό υλικό.

Το Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων μετείχε ενεργά με προτάσεις και θέσεις επί του συνόλου των θεμάτων που ανέκυψαν κατά τη διάρκεια των σχετικών διαπραγματεύσεων, τόσο υπό την μορφή γενικών παρατηρήσεων όσο και υπό την μορφή παρατηρήσεων σε επιμέρους άρθρα της εν λόγω πρότασης Οδηγίας.

Επιπλέον, σημειώνεται ότι μέχρι σήμερα σε επίπεδο ΕΕ, το φαινόμενο αντιμετωπιζόταν μερικώς και με άλλες νομοθετικές πρωτοβουλίες της ΕΕ: π.χ. από την Απόφαση 2000/375/ΔΕΥ του Συμβουλίου της ΕΕ της 29/5/2000 για την καταπολέμηση της παιδικής πορνογραφίας στο Ίντερνετ, την Απόφαση πλαίσιο 2002/584/ΔΕΥ της 13/6/2002 για το Ευρωπαϊκό Ένταλμα Σύλληψης και τις διαδικασίες παράδοσης μεταξύ των Κ-Μ, την Απόφαση πλαίσιο 2002/222/ΔΕΥ του Συμβουλίου της 24/2/2005 για τις επιθέσεις κατά των συστημάτων πληροφοριών (η οποία θα αντικατασταθεί από νέα πρόταση Οδηγίας) και η απόφαση αριθ. 854/2005/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 11/5/2005 σχετικά με την καθιέρωση πολυετούς κοινοτικού προγράμματος για προαγωγή ασφαλέστερης χρήσης του ίντερνετ και νέων επιγραμμικών τεχνολογιών.

-Τέλος, στο πλαίσιο του Συμβουλίου της Ευρώπης, η χώρα μας έχει υπογράψει, αλλά δεν έχει ακόμη κυρώσει, τη «Σύμβαση για το έγκλημα στον κυβερνοχώρο» της 23/11/2001 και το «Πρόσθετο Πρωτόκολλο στην Σύμβαση για το έγκλημα στον κυβερνοχώρο, σχετικά με την ποινικοποίηση των πράξεων ρατσισμού και ξενοφοβίας μέσω των πληροφοριακών συστημάτων» της 28/1/2003. Σημειώνεται εντούτοις ότι στο Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων είχε συσταθεί ειδική νομοπαρασκευαστική επιτροπή με σκοπό τη μελέτη και προσαρμογή στο εσωτερικό δίκαιο των διατάξεων της ως άνω Σύμβασης του Συμβουλίου της Ευρώπης και του Προσθέτου Πρωτοκόλλου αυτής, η οποία και παρέδωσε σχετικό σχέδιο νόμου.

Περαιτέρω, το Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, αναγνωρίζοντας ότι ένα βασικό πρόβλημα στο χώρο της πρόληψης και αντιμετώπισης της θυματοποίησης και εγκληματικότητας των ανηλίκων είναι η έλλειψη συντονισμού μεταξύ των, επιφορτισμένων με τη μέριμνα των ανηλίκων που βρίσκονται σε κίνδυνο, Εταιρειών Προστασίας Ανηλίκων όπως και μεταξύ αυτών και άλλων φορέων που ασχολούνται με την ίδια ομάδα στόχο, επέφερε σημαντική αλλαγή στο λεγόμενο προληπτικό δίκαιο ανηλίκων με την ψήφιση του ν. 3860/2010 (ΦΕΚ Α' 111/12.07.10) «Βελτιώσεις της Ποινικής Νομοθεσίας για τους ανήλικους δράστες, πρόληψη και αντιμετώπιση της θυματοποίησης και της εγκληματικότητας των ανηλίκων».

Με τις ειδικότερες ρυθμίσεις του ανωτέρω νόμου προσδιορίστηκε με μεγαλύτερη σαφήνεια το έργο που οφείλουν να προσφέρουν οι Εταιρείες Προστασίας Ανηλίκων.

Αλλά η πιο σημαντική τομή στο χώρο αυτό είναι η ίδρυση με τον ίδιο νόμο Κεντρικού Επιστημονικού Συμβουλίου (ΚΕΣΑΘΕΑ), αποστολή του οποίου είναι να παρακολουθεί το προσφερόμενο από τις Εταιρείες Προστασίας Ανηλίκων έργο και να διατυπώνει προτάσεις για την προαναφερθείσα έλλειψη συντονισμού, καθώς επίσης και να μελετά θέματα θυματοποίησης και εγκληματικότητας των ανηλίκων, με συνεργασία όλων των συναρμόδιων υπηρεσιών και φορέων, καθώς και να υποβάλει εισηγήσεις προς τον Υπουργό Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων για την πρόληψη και την αντιμετώπιση της θυματοποίησης και εγκληματικότητας των ανηλίκων.

Επίσης, με τις διατάξεις του άρθρου 8 παρ. 2 και 3 του ν. 3961/2011 «Τροποποίηση του ν. 3126/2003 για την ποινική ευθύνη των Υπουργών και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ Α' 97/29.4.2011), πρωτοβουλίας του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, προβλέφθηκε αφενός η σύσταση Εθνικής Συντονιστικής Ομάδας Προστασίας Ανηλίκων, με κύριο έργο την προώθηση και το συντονισμό των δράσεων του ΚΕΣΑΘΕΑ και του Εθνικού Κέντρου Κοινωνικής Αλληλεγγύης (ΕΚΚΑ), και αφετέρου η σύσταση Δικτύου (Δίκτυο ΟΡΕΣΤΗΣ) που οργανώνεται από το ΚΕΣΑΘΕΑ, στο οποίο εντάσσονται και διασυνδέονται ηλεκτρονικά όλες οι υπηρεσίες αρμοδιότητας των Υπουργείων Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, που παρέχουν κοινωνική μέριμνα, φροντίδα, αλληλεγγύη και προστασία στους ανήλικους σε κίνδυνο και στους ανήλικους παραβάτες. Σημειώνεται ότι στην παρ. 1 του ίδιου άρθρου προβλέπεται ότι το ΕΚΚΑ τηρεί Εθνικό Μητρώο Παιδικής Προστασίας και λειτουργεί Εθνική Γραμμή Παιδικής Προστασίας, προς εκπλήρωση των σκοπών του ΚΕΣΑΘΕΑ.

Στο πλαίσιο του προαναφερόμενου νόμου (άρθρο 8 ν. 3961/2011 και κ.υ.α. 49540 /17.5.2011) ιδρύθηκε η Εθνική Γραμμή Παιδικής Προστασίας, το 1107, που θα λειτουργεί χωρίς χρέωση σε 24ωρη βάση, ενώ επιχειρείται η διαμόρφωση από κοινού με το Υπουργείο Εσωτερικών και το ΕΚΚΑ., ενός δικτύου κοινωνικών λειτουργών που θα προέρχονται από 250 περίπου Δήμους της χώρας και θα εκπαιδευτούν από το ΕΚΚΑ., οι οποίοι θα αποτελούν τα πρόσωπα αναφοράς για το χειρισμό των περιστατικών που θα καταγγέλλονται στην ως άνω τηλεφωνική γραμμή

Κατόπιν των ανωτέρω, ευελπιστούμε ότι στο άμεσο χρονικό διάστημα, κάθε περίπτωση κακοποίησης ή εκμετάλλευσης ανηλίκων θα μπορεί να καταγγέλλεται, ακόμη και ανώνυμα, στην Εθνική Γραμμή Παιδικής Προστασίας, το 1107, που είναι στελεχωμένη από εξειδικευμένους κοινωνικούς λειτουργούς, ψυχολόγους ή άλλους κοινωνικούς επιστήμονες. Αυτοί, ανάλογα με την περίπτωση θα ειδοποιούν είτε τον κατά τόπο κοινωνικό λειτουργό του Δήμου είτε την Αστυνομία είτε την Εισαγγελία, που θα φροντίζουν για τα περαιτέρω.

Για να γίνουν αυτά ευρύτερα γνωστά, το ΚΕΣΑΘΕΑ ετοιμάζει ήδη ενημερωτική καμπάνια για την πρόληψη της κακοποίησης των ανηλίκων με την ευαισθητοποίηση της κοινής γνώμης μέσω οργάνωσης συναυλιών, συμμετοχής σε συνέδρια και ημερίδες, επισκέψεις εκπροσώπων του σε πολλές πόλεις με σκοπό την κινητοποίηση φορέων τοπικών κοινωνιών, ενημερωτικής εκστρατείας μέσω της τηλεόρασης και του διαδικτύου αναφορικά με τους τρόπους αντιμετώπισης των περιστατικών εμπορίας ανηλίκων στους δρόμους ή σε δημόσιους χώρους, ενημερωτικών επισκέψεων σε σχολεία μέσω των οποίων θα κινητοποιούνται νηπιαγωγοί, δάσκαλοι, καθηγητές, γονείς και μαθητές να γνωστοποιούν περιστατικά κακοποίησης. Παράλληλα, προωθείται η ίδρυση συμβουλευτικών σταθμών σε κάθε δήμο, όπου κάθε δημότης θα μπορεί να αναφέρει περιστατικά κακοποίησης και μέσω των οποίων θα οργανώνονται δράσεις στήριξης των ανηλίκων σε κίνδυνο και των οικογενειών τους.

Τέλος, σχετικά με την οργάνωση δράσεων υποστήριξης των ανηλίκων που πρέπει να απομακρυνθούν από τις οικογένειές τους, μελετάται πρόταση που διαμορφώθηκε από το ΚΕΣΑΘΕΑ σε συνεργασία με το ΕΚΚΑ και τον Συνήγορο του Παιδιού για την αναδοχή, προκειμένου να εκδοθεί σε συνεργασία με τα συναρμόδια Υπουργεία το αναγκαίο Προεδρικό Διάταγμα και οι υπουργικές αποφάσεις.

**Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΕΤΑΛΩΤΗΣ**

Ακριβές αντίγραφο
Για το Γραφείο Υπουργού

Χ. Παπαδημητρίου